

LAKIALOITE 100/2009 vp

Laki jäteverolain 2 ja 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

Jäteverolain kokonaisuudistus on ympäristöministeriön ja valtiovarainministeriön pitkäaikaisista suunnitelmista huolimatta viipynyt. Voimassa olevassa muodossaan jäteverolaki kohtelee erilaisia toimijoita eri tavalla. Elinkeinoelämän yhdyskuntajätehuolto on nykyjärjestelmässä yksittäisten kiinteistöjen vastuulla, jolloin on epäselvää, miten jätelain täytäntöönpanoa valvotaan liikehuoneistojen jätteiden osalta. Tällöin kuntien ja yksityisten kaatopaikkojen epätaasa-arvoista kohtelua voidaan pitää jopa esteenä terveelle kilpailulle.

Voimassa olevan jäteverolain mukaan veroa maksetaan jätteestä, joka toimitetaan kaatopaikalle, jota ylläpitää kunta tai joku muu taho kunnan lukuun tai jota pidetään pääasiassa toisten tuottamien jätteiden sijoittamista varten. Tällöin myös yksityiset kaatopaikat, joita pidetään pääasiassa toisten tuottamien jätteiden sijoittamiseen, ovat veronalaisia, jos niihin otetaan jätteet sellaisenaan.

Sen sijaan jätteenkäsittelylaitokseen otetun jätteen alkuperäisen tuottajan jätehuoltovastuu ei ulotu laitoksessa syntyneeseen ns. omaan lajittelu- tai käsittelyjätteeseen, vaan laitoksen omistaja on samalla sekä jätteen tuottaja että sen haltija. Jos laitoksella on oma yksityinen kaatopaikka, johon ympäristöluvan perusteella voidaan sijoittaa prosessissa syntyviä loppujakeita, kysymyksessä ei ole jäteverolaissa tarkoitettu verollinen kaatopaikka. Tämä tarjoaa yksityisille jätteenkäsittelylaitoksille ympäristöä vaarantavan houkuttimen sijoittaa verovapaasti loppujakeensa omille kaatopaikoilleen, jolloin niitä ei

käytetä esimerkiksi energiahyödyntämiseen. Tämä aiheuttaa myös kilpailun vääristymän kunnallisen ja yksityisen jätehuoltotoiminnan välillä erityisesti viimeisimmän jätelain (411/2007) muutoksen jälkeen.

Luonnonvarojen kulutuksen ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi sekä EU:n ja Suomen virallisen jätestrategian ja OECD:n sekä EU:n ohjeiden noudattamiseksi jätevero olisi mahdollisimman pikaisesti laajennettava koskemaan myös sellaisia yksityisiä kaatopaikkoja, joihin jätteenkäsittelylaitos sijoittaa omia laitoksessa syntyneitä jätteitään. Jäteveron piiriin tulisivat tällöin jätteiden lajittelussa, esikäsittelyssä, käsittelyssä ja hyödyntämisessä syntyvät jätteet, jotka sijoitetaan kaatopaikoille. Tällöin asumisessa syntyvän ja siihen rinnastettavan jätteen verokohtelu olisi samanlaista riippumatta siitä, mitä kautta se päätyy kaatopaikkaan. Jäte olisi aina veronalaista, vaikka se sijoitettaisiinkin yksityisen jätehuoltoyrityksen ylläpitämälle kaatopaikalle jätelaitoksen toiminnan loppujakeena.

Edellä mainitulla tavalla nykytilanne tarjoaa yksityisille kaatopaikoille ympäristöä vaarantavan houkuttimen sijoittaa verovapaasti loppujakeensa omille kaatopaikoilleen. Tällöin niitä ei käytetä esimerkiksi energiahyödyntämiseen. Samalla tämä aiheuttaa kilpailun vääristymän kunnallisen ja yksityisen jätehuoltotoiminnan välille. Yksityisten kaatopaikkojen jäteveron säätäminen samalle tasolle kuin kunnalliset maksavat, eli 30 euroa jätetonnilta, johtaisi verokohtelun yhdenmukaistamiseen.

Muutoksella voitaisiin saada verotuloina vuonna 2010 yhteensä 135 miljoonaa euroa, kun valtakunnallisesti loppujakeeksi joutuva jätemäärä kasvaa noin 3—4 % vuodessa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavat lakiehdotukset:

Laki

jäteverolain 2 ja 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 28 päivänä kesäkuuta 1996 annetun jäteverolain (495/1996) 4 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1066/2002, ja
muutetaan 2 §:n 1 momentin 2, 3 ja 4 kohta sellaisina kuin ne ovat laissa 1157/1998, ja 4 §:n 2 momentti sellaisena kuin se on mainitussa laissa 1066/2002, seuraavasti:

2 §

Tässä laissa tarkoitetaan:

2) *käsittelyllä* toimintaa, jonka tarkoituksena on jätteen vaarattomaksi tekeminen tai lopullinen sijoittaminen mukaan lukien sitä edeltävä lajittelu ja esikäsittely;

3) *hyödyntämisellä* toimintaa, jonka tarkoituksena on ottaa talteen ja käyttöön jätteen sisältämä aine tai energia mukaan lukien sitä edeltävä lajittelu ja esikäsittely; sekä

4) *kaatopaikalla* jätteen käsittelypaikkaa, jonne jätettä sijoitetaan maan päälle tai maahan.

4 §

Veroa on suoritettava 30 euroa tonnilta jätettä, joka toimitetaan kaatopaikalle vuodesta 2010 alkaen.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Helsingissä 15 päivänä lokakuuta 2009

Tarja Filatov /sd
Jutta Urpilainen /sd
Johannes Koskinen /sd
Susanna Huovinen /sd
Reijo Laitinen /sd
Maria Guzenina-Richardson /sd
Ilkka Kantola /sd
Eero Heinäluoma /sd
Tuula Väättäin /sd
Jukka Gustafsson /sd
Heli Paasio /sd

Matti Saarinen /sd
Lauri Kähkönen /sd
Tero Rönni /sd
Valto Koski /sd
Kari Rajamäki /sd
Antti Kalliomäki /sd
Matti Ahde /sd
Pia Viitanen /sd
Erkki Tuomioja /sd
Kimmo Kiljunen /sd
Raimo Piirainen /sd

LA 100/2009 vp — Tarja Filatov /sd ym.

Rakel Hiltunen /sd
Jacob Söderman /sd
Satu Taiveaho /sd
Miapetra Kumpula-Natri /sd
Saara Karhu /sd

Esa Lahtela /sd
Reijo Kallio /sd
Krista Kiuru /sd
Päivi Lipponen /sd